

Rapport 02

Nulmeting van het gebruik van reguliere welzijnsdiensten door personen met een handicap

Onderzoeker: Bram Vermeulen

Promotor: Prof. dr. Koen Hermans

Copromotor: Prof. dr. Jan De Maeseneer, Prof. dr. Bea Maes, Prof. dr. Jozef Pacolet

Samenvatting

Dit ad hoc project onderzoekt de mogelijkheden van een nulmeting van het gebruik van reguliere welzijnsdiensten door personen met een handicap. Er zijn vier reguliere welzijnsdiensten geselecteerd, namelijk (1) diensten gezinszorg en aanvullende thuiszorg, (2) kinderdagverblijven, diensten voor onthaalouders en de voor- en naschoolse opvang (IBO's), (3) Centra voor Algemeen Welzijnswerk en (4) de Centra voor Integrale Gezinszorg.

Het verhogen van het gebruik van reguliere welzijnsdiensten door personen met een handicap wordt als een kritische succesfactor omschreven om de doelstellingen van het Perspectiefplan 2020 te realiseren. Dit project kadert binnen twee doelstellingen van het Perspectiefplan, namelijk (1) het ondersteuningsaanbod uitbreiden, met het oog op inclusieve ondersteuning van personen met een handicap en (2) de reguliere zorg en ondersteuning toegankelijk maken voor personen met een handicap.

Het beleid heeft een nulmeting nodig om de mate van inclusie van personen met een handicap in de reguliere welzijnsdiensten te kunnen monitoren. De brede definitie van handicap in het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap verscherpt het spanningsveld bij het afbakenen van de doelgroep en het opstellen van die nulmeting.

Op basis van een inventaris en analyse van de registratiesystemen stellen we vast dat het niet mogelijk is om een nulmeting ten gronde uit te voeren. Het onderzoek resulteert in pragmatische voorstellen per sector om in 2013 een nulmeting naar het gebruik door personen met een handicap te realiseren. Voor de diensten gezinszorg en aanvullende thuiszorg bevelen we aan om de kubus in het registratiesysteem Vesta uit te breiden. Voor de Centra voor Algemeen Welzijnswerk is overeengekomen om alle cliënten met een begeleidingsplan gedurende een maand te turven. Voor de sector van de kinderopvang zijn in overleg bijkomende vragen rondom handicap toegevoegd aan de aankomende survey van Kind & Gezin.

Het algemeen besluit brengt de belangrijkste conclusies uit de drie sectoren samen en staat stil bij de uitdagingen om een nulmeting op een zo valide wijze uit te voeren. Een zoals hier gehanteerde pragmatische benadering impliceert een bedreiging van de geldigheid van de meting. Een beter onderbouwde nulmeting is echter op korte termijn niet mogelijk. Er is als het ware een dilemma tussen:

- (1) Een pragmatische meting als ijkpunt om het gebruik van reguliere welzijnsdiensten op te volgen, waarbij het bekomen cijfer slechts bij benadering een eerste beeld geeft van dat gebruik.
- (2) Een wetenschappelijk valide meting die wel toelaat om een geldig beeld te krijgen van het gebruik, maar die op korte termijn niet mogelijk is, waardoor ook geen zicht kan bekomen worden op de startsituatie.

Het rapport sluit af met een aantal aanbevelingen over het registreren van handicap. Er wordt tevens stilgestaan bij de opportuniteiten die het GEWIN-decreet biedt, op voorwaarde dat de beleidsmatige component van dit decreet in ontwikkeling effectief wordt uitgebouwd.